

מס' הנחייה: 4.1202 (4.1200)	מס' תאריך: אלול תשע"ט, ספטמבר 2019
מס' מס' הנחייה: 4.1202 (4.1200)	מס' תאריך: אלול תשע"ט, ספטמבר 2019
מס' תאריך: אלול תשע"ט, ספטמבר 2019	מס' תאריך: אלול תשע"ט, ספטמבר 2019
מס' תאריך: אלול תשע"ט, ספטמבר 2019	מס' תאריך: אלול תשע"ט, ספטמבר 2019

5.9.19 טיוטה

משך טיפול התביעה עד להגשת כתב אישום

1. הצורך בזירוז הטיפול בהליכים פליליים

א. כחלק מהרצון לייעל את ההליך הפלילי, קיימת חשיבות רבה בקיצור משך הזמן הנדרש לחקירה המשטרית של חשודים בעבירה, להכנת כתב אישום על-ידי המשטרה או פרקליטות המדינה ולדיון בבית המשפט עד להכרעת הדין. הליכים פליליים מהירים, הממחישים היטב את הקשר בין העבירה לבין העונש, יש להם חשיבות רבה כגורם מחנך ומרתיע, כלפי עבריינים נאשמים ואף כלפי הציבור, ואילו הליכים פליליים המגיעים לכלל דיון והכרעה בבית המשפט זמן רב לאחר מועד העבירה, לעתים קרובות אין אפשרות לקיים אותם כראוי. ככל שעובר הזמן כך גדל הקושי להביא ראיות מלאות ואמינות, ויש בכך כדי להכביד על ניהול המשפט, לעתים על התביעה ולעתים על ההגנה, ואולי אף יותר על התביעה, שכן עליה מוטל להוכיח את האשמה מעל לכל ספק סביר. כמו כן, בית המשפט הגוזר עונשו של עבריין נאשם זמן רב לאחר מועד העבירה עשוי להתחשב בזמן שעבר כדי להקל בעונש, עד כדי כך שלעתים העונש נראה בלתי הולם את העבירה, וערכו כגורם מחנך ומרתיע נפגם במידה רבה. זאת, בין היתר, משום שהזמן בו נתון אדם להליכי חקירה ומשפט נחשב לעיניו דין ומקובל לראות בו עונש כשלעצמו.

ב. אכן עינוי דין זה מהווה שיקול מרכזי בצורך לזרז את הליכי החקירה והמשפט. עברייני נאשם צפוי לשאת את העונש שיפסוק לו בית המשפט בהתאם לחוק ולנסיבות המקרה, ואין הוא אמור לשאת עונש נוסף של עינוי דין, הנובע מהתמשכות בלתי מוצדקת של ההליכים במשטרה, בתביעה או בבית המשפט. יתרה מזו, לעתים אדם נענש בעיניו דין מעין זה במשך תקופה ממושכת על לא עוול בכפו, ואפשר שבחקירה יתברר כי אין יסוד לחשד נגדו, ולפיכך לא יוגש כלל כתב אישום, וכן אפשר שיוגש כתב אישום אך הנאשם יצא זכאי בדינו. להימשכות הליכי החקירה והתביעה יכולה להיות השלכה על ניהול התביעה וההגנה כראוי וקיום משפט הוגן. חלוף הזמן יכול להשפיע על זיכרוןם של העדים ועל האפשרות לסמוך על עדויות מלאות ואמינות. יתר על כן, בית המשפט עשוי במקרים מסוימים לזכות נאשם מטעם "הגנה מן הצדק" לאחר שחלף זמן רב ממועד העבירה, אם יימצא כי המדובר ב"התנהגות בלתי נסבלת של הרשות" היינו, לפי הפסיקה, בהתנהגות שערורייתית, שיש בה משום רדיפה, דיכוי והתעמרות בנאשם. הגנה זו זכתה גם לאחרונה לעינון חקיקתי¹.

Commented [HV1] מה לגבי יחידות תביעה אחרות, כגון רשות המסים? הגבלים עסקיים? אני מודע לזה שגם בנוסח הקודם של הנחיית היועץ הם לא נזכרו, אבל לא בטוח שהייתה לכך בהכרח סיבה מוצדקת

Commented [GF2] התייחסות של יפעת: ההערה נכונה בעיקרון, אך מכיוון שהדבר דורש בדיקה שתיקח זמן, מציעה לעשות זאת כתיקון נוסף מאוחר יותר ולא בלחץ הזמן

¹ ראה סעיף 10149 (לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], תשמ"ב-1982).

להתייחסות הפסיקה לדוקטרינת ההגנה מן הצדק מפאת שיהיו ראויה ע"פ 2910/94 – יפת נ' מדינת ישראל, פ"ד נ(2), 221, פסקאות 151-158 לפסק דינו של השופט ד' לוי (1996). ראו גם: רע"פ 1611/16 מדינת ישראל נ' ורדי, פסקאות 102-109 לפסק דינו של השופט ח' מלצר (פורסם במאגרים המשפטיים, 31.10.2018) וכן ראו ע"פ 6922/08 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקאות 33-45 לפסק-דינה של השופטת ע' ארבל (פורסם במאגרים המשפטיים, 1.2.2010). ת"פ (שלום-טב) 2803/05 – מדינת ישראל נ' גאנס האשם, תק-של 2006(1), 26398, 26402 (2006), בתיא – ע"פ 71031/99 מדינת ישראל נ' אפרים שטייננהולץ, תק-מה 2000(2), 21300.

- Formatted: Highlight
- Formatted: Highlight
- Formatted: Font: Bold, Complex Script Font: Bold
- Formatted: Font: Bold, Complex Script Font: Bold
- Formatted: Highlight

ג. על יסוד טעמים אלה וכעניין שבמדיניות, זמן רב שעבר מאז החלה החקירה עשוי להיות שיקול לסגירה של תיק פלילי או להימנעות מהגשת ערעור, כאשר השיהוי נגרם על-דין בשל אופן הטיפול בתיק על-ידי המשטרה או על-ידי פרקליטות המדינה ללא הצדקה צורך או צידוק בנסיבות המקרה, ובהעדר שיקולים מיוחדים הדורשים המשך ההליכים, כמו החומרה הרבה של העבירה או סיכון רב לציבור. החלטה כזאת יש לקבל בזהירות רבה, במבט רחב של אינטרס הציבור. כמובן, כדי שלא יהא חוטא נשכר, חיוני להימנע ככל הניתן לעשות כל מאמץ להימנע ממצבים אלה.

ד. לשיפור בקצב הטיפול בתיקים נודעת גם חשיבות מבחינת אופן הציבור בתביעה הכללית. להשתוות ממושכת בטיפול בתיקים נודעת השפעה קשה על שמירתו של אופן הציבור.

ה. משיקולים אלו, מצוי נושא מניעת התמשכות הליכי חקירה ותביעה מעבר לנדרש על סדר יומם של גורמי החקירה והתביעה ומעסיקם באופן תדיר במאגמה להביא ליירוז ההליכים ככל שהדבר אפשרי.³

Commented [HV3]: נראה מיותר, מיושן

ו. ההנחיה שלהלן מיועדת נועדה לסייע במידת האפשר בקיצור הזמן הנדרש להכנת כתבי אישום בפרקליטות המדינה ובמשטרה, מתוך התחשבות בנסיבותיו של כל מקרה ומבלי לפגוע במטרות העיקריות של המשפט הפלילי.

ז. אין בהנחיה זו כדי לשנות את המצב המשפטי הנובע מהוראות ההתיישנות שנקבעו בחוק סדר הדין הפלילי (נוסח משולב), התשמ"ב – 1982.⁴, או בתקפו של כתב אישום שהוגש שלא במועדים האמורים בהנחיה זו, אלא לקבוע, העקרון המנחה בהנחיה זו הוא החובה לעשות כל מאמץ להשלים הליכי החקירה עד לגיבוש כתב אישום בפרק הזמן הקצר ביותר האפשרי.

Commented [GF6]: זו אמירה עקרונית ומאד חשובה שיש להותיר בהנחיה. התייחסות עמוס: המשפט הועבר על-ידי גבי לפסקה י' בהמשך, נראה לי מצוין. התייחסות חיים: מעולה. אבל שינית את נוסח המשפט במקום שאליו העתקת את המשפט

² צוין כי עמדת המדינה, שהתקבלה בפסיקה על-פי רוב, הינה ככלל שאין לקבל טענה זו, שכן תקופות ההתיישנות נקבעו בחוק, ואין מקום לקצר אותן מחמת טענת הגנה מן הצדק.
³ לד למשל בהנחיות היועץ המשפטי לממשלה מס' 1200.4 מיום 1 ינואר, 1984, זירווי הטיפול בהליכים פליליים – דיווח על ידי פרקליטות המדינה והמחוזות ולשכות התביעה במשטרה (עדכון 3.7.2002), הנחיות פרקליטת המדינה מס' 3.5 – הגשת כתב אישום תוך שנה מיום הגעת התיק לפרקליטות, מיום 18.12.1989 (עדכון 1.1.2003).
⁴ ביום ד' בשבט התשע"ט (10 בינואר 2019) פורסם חוק סדר הדין הפלילי (תיקון מס' 87), התשע"ט 2019 (להלן – תיקון חוק), שהסדיר מחדש את תקופות ההתיישנות.

הנחיה זו נועדה להציב בפני גורמי התביעה מגבלות זמן ברורות עד להגשת כתב אישום, תוך קביעת מנגנוני פיקוח ובקרה על ניהול גורמי התביעה בפרקי הזמן אלו.

ח-ז.

ט-ח. ביום ד' בשבט התשע"ט (10

בינואר 2019) פורסם חוק סדר הדין הפלילי (תיקון מס' 87), התשע"ט-2019 (להלן – תיקון החוק), שהסדיר מחדש את תקופות ההתיישנות על עבירות ועל עונשים. בדברי ההסבר להצעת החוק (ח"ח 1183 מיום 1.1.18), פורטו הטעמים להתיישנות.⁵ סעיף 9 לחוק סדר הדין הפלילי כנוסחו בהתאם לתיקון מצורף כנספח א' להנחיה זו.

Commented [HV4]: כאן יש להוסיף את מועד תחילתו של החוק ועל מה הוא חל: על תיקים תלויים ועומדים, תיקים חדשים שייפתחו אחרי המועד וכו'.

Commented [HV5]: שני משפטים אלה נראים לי מיותרים, אבל לא קריטי

ט-ט. עוד – עוד במסגרת תיקון

החוק, התווסף סעיף 57א(א) לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982 (להלן – חוק סדר הדין הפלילי). סעיף זה קובע כדלקמן:

"משך הליכי חקירה והעמדה לדין יהיה בהתאם לתקופות שייקבעו בנהלי רשויות החקירה באישור היועץ המשפטי לממשלה ובהנחיות היועץ המשפטי לממשלה, לפי העניין; לא יוגש כתב אישום אם חלפו התקופות הקבועות בנהלים ובהנחיות כאמור אלא בהסכמת היועץ המשפטי לממשלה."

משמעות הסעיף הינה, כי אי עמידה בזמני הטיפול הקבועים בהנחיה זו (לרבות הארכה של זמני הטיפול בהתאם לקבוע בהנחיה) תחייב את הסכמתו של היועץ המשפטי לממשלה לצורך הגשתו של כתב אישום. יודגש, כי הסכמה כאמור תידרש הן במקרה של חריגה מהנחיה זו, והן במקרים שבהם חרגה הרשות החוקרת מנהליה המסדירים את זמני הטיפול בתיק החקירה.

ט-י. מטרתה של הנחיה זו היא

להציב בפני התביעה הכללית מגבלות זמן ברורות עד להגשת כתב אישום, תוך קביעת מנגנוני פיקוח ובקרה על קצב הטיפול של התביעה בתיקים המגיעים לטיפול. מעבר לקביעת פרקי הזמן המירביים לטיפול התביעה בתיקי חקירה המגיעים לפתחה, העקרון המנחה בהנחיה זו הוא החובה לעשות כל מאמץ להשלים את הטיפול בתיק, מבחינתה של התביעה, הליצי החקירה עד לקבלת החלטה סופית בתיק (בין בדרך של הגשת כתב אישום ובין בדרך של סגירת התיק) גיבוש כתב אישום בפרק הזמן הקצר ביותר האפשרי.

⁵ ובכללם דעיכת "הזעם הציבורי", שכחה ומחילה, זכותו של נאשם לסיום מהיר של ההליך, עידוד היעילות של גורמי האכיפה, ומתן אפשרות להתחלה מחודשת ועידוד שיקומו של הנאשם עצמו - וראו ספרו של פרופ' ש"ז פלר, "ייסודות בדיני עונשין", כרך ב' (1987), בעמ' 623-623, ועל מאמרה של רינת קיטאי סגור, "הצדקות להתיישנות עבירות", עלי משפט יא 227, 228 (2014).

יא. פרקי הזמן הקבועים בהנחיה זו הם כאלה שאמורים, ככלל, להספיק לצורך גיבוש החלטת תובע בעניין והגשת כתב אישום בתיק ממוצע, במסגרת של התנהלות יעילה ורגילה של רשויות החקירה והתביעה. עם זאת, ברור כי ייתכנו מקרים בהם תידרש חריגה מפרקי הזמן הקבועים בהנחיה זו. ההנחיה מפרטת שלוש קבוצות של חריגות ממסגרת הזמנים הקצובה לטיפול בתיקים על-ידי התביעה:

1. הקבוצה הראשונה כוללת עילות המצדיקות חריגה מפרקי הזמן הקצובים, אשר בהתקיימם ניתן להאריך את משך הטיפול בתיק לפרק זמן של בתקופה של עד 6 חודשים, תוך דיווח לפרקליט המחוז או ראש יחידת התביעות, או מי שהם הסמיכו לכך, (ללא צורך באישורו המוקדם).

Commented [AE7]: תוספת בעקבות שיחת הוועדה

2. הקבוצה השנייה מתייחסת להארכה של פרקי הזמן הקצובים בתקופה הקצובה ב-6 חודשים נוספים באישור מוקדם של פרקליט המחוז או ראש יחידת התביעות, או מי שהם הסמיכו לכך. וזאת אם מותקיימות העילות המנויות בקבוצה הראשונה, ונדרשת בכל זאת הארכה נוספת מעבר להארכה הראשונית לפרק זמן של 6 חודשים, או בהתקיים נסיבות מיוחדות שאינן נכללות בגדר רשימת העילות הנ"ל ונדרשת חריגה מהזמן הקצוב לטיפול בתיק.

Commented [AE8]: תוספת בעקבות שיחת הוועדה

3. הקבוצה השלישית מתייחסת להארכה נוספת מעבר לזו שבסמכות פרקליט המחוז, ובמסגרתה נדרש אישור המשנה לפרקליט המדינה (עניינים פליליים), אשר במקרה הצורך – למשל כשמדובר בתיק שנדרש אישורו של היועץ המשפטי לממשלה לצורך העמדה לדין של הנאשם (בין מכוח חוק ובין מכוח הנחיית היועץ המשפטי לממשלה) או כאשר מעורר עניין ציבורי מיוחד אחר - יעביר את ההכרעה בשאלת ההארכה הנוספת ליד יו"ר היועץ המשפטי לממשלה או פרקליט המדינה לפי העניין היועץ המשפטי לממשלה או מי שהסמיכו לכך. הארכת המשנה לפרקליט המדינה (עניינים פליליים) היועץ המשפטי לממשלה, או מי מטעמו, תינתן לפרק זמן של עד 6 חודשים כל פעם, ובכל מקרה ההארכות שבסמכותו לא תעלינה על 18 חודשים נוספים.

Commented [AE9]: חיים, זה אחד הביטויים לשיחת הוועדה.

יב. יובהר כי סעיף 57א(ב) לחוק סדר הדין הפלילי, לאחר התיקון לחוק, מחייב כי אחת לשנתיים ידווחו שר המשפטים והשר לביטחון-פנים על שיעור המקרים שבהם משך הליכי החקירה וההעמדה לדין תאם את התקופות הקבועות בנהלים המחייבים של רשויות החקירה ובהנחיה זו, וכן על מספר המקרים שבהם נדרשה הסכמת היועץ המשפטי לממשלה להגשת כתב אישום, בגין אי עמידה בנהלים המחייבים של רשויות החקירה ובהנחיה זו.

32. סולם עדיפויות

⁶ ראו הנחיית היועץ המשפטי לממשלה 4.1004 "אישור מוקדם להגשת כתב אישום" (נובמבר 2007).

Commented [YR10]: פרקליטות – האם מקובל עליכם? גבי מסרה לי כי היה שלב שביקשתם לעשות דירוג שונה. לאור הלו"ז להנחיה הנוכחית (החוק ייכנס לתוקף בתחילת אוקטובר), ככל שמבוקש דירוג שונה, נראה שכדאי לדון בו בנפרד בכדי שלא יעכב את ההנחיה הנוכחית. התייחסות חיים הן ליפעת רווח והן עבור מומי: לדעתנו מה שכתוב כיום בהנחיית היועץ אינו מה שבהכרח נוהג בפועל, כיוון שחלו שינויים רבים בעניין זה. המלצתנו היא להימנע מלהכריע בעניין לעת עתה, ופשוט למחוק את הפרק הזה כולו, ואולי להכניס פסקה אחת, שתגיד משהו כמו: פרקליט המדינה, ובמקרים המתאימים היועץ המשפטי לממשלה, יכולים לקבוע תיעדוף לטיפול בתיקים מסוגים שונים וג'. מכל מקום, עניין מהותי זה חייב להיות מובא בפני מומי. התייחסות נוספת של חיים ויסמונסקי לאחר שיחת הוועדה עם יפעת רווח וגבי פיסמן – להבאה בפני מומי: יש מספר אפשרויות – (א) להותיר את הפרק כמות שהוא. (ב) לפעול לתיקונו ברוח המוצע על-ידנו. (ג) למחוק את כל הפרק. גבי ויפעת סבורות שצריך להותיר את הפרק כמו שהיה במקור, ולהידרש אליו לאחר תיקון ההנחיה לצורך התאמתו ליעדי הפרקליטות ואופן פעולתה כיום. אני מוטרד מאוד מכך שמה שכתוב כרגע בעניין אינו תואם את המציאות.

ככלל, יש לפעול למניעת הימשכותם של זמני הטיפול בכלל תיקי התביעה-שיהוי-בכל מקרה ובמקרה. עם זאת, ניתן לאפיין סוגי תיקים או סוגי עניינים המתעוררים בתיקים, ישנם מקרים בהם ראוי לפעול באופן נחרץ יותר למניעת שיהוי, ועל כן יש לפעול לתעדוף הטיפול בהם. בכל הנוגע לסוגי תיקים או סוגי עניינים אלה, ניתן לומר, באופן קטגורי, כי התמשכות הטיפול בהם עלול להסב נזק מיוחד לחשוד, לצדדים שלישיים או לאינטרס הציבורי. מובן, כי האמור להלן מתייחס באופן קטגורי לסוגי תיקים או סוגי עניינים, ובפעול משך הטיפול תלוי כמובן שפך-שיהוי באותם מקרים עלול לגרום נזק גדול יותר. אף כי הדבר תלוי-בנסיבות הייחודיות של כל מקרה, ניתן לציין סוגים אחדים של מקרים בהם תהיה, בדרך כלל, חשיבות גבוהה יותר למניעת שיהוי, ובהם: נפרט להלן את רשימת התיקים או העניינים המתעוררים בתיקים, אשר יש לתעדפם מבחינת משך הטיפול בהם:

- א. **חשוד הנתון במעצר או בתנאים מגבילים** - כאשר החשוד נמצא במעצר ויש כוונה לבקש את המשך מעצרו או הותרתו בתנאים המגבילים-את-חירותו, בוודאי תנאים המגבילים באופן ממשי את חירותו (לדוגמה חשוד הנתון במעצר בית), חופש העיסוק שלו (לדוגמה חשוד הנתון תחת מגבלה של איסור עיסוק) או זכויות הקניין שלו (לדוגמה חשוד שנתפסו מרשותו כספים או מיטלטלין בהיקף ניכר) – הכרחי לטפל בתיקיהם באופן מזורז.
- ב. **חשוד קטין** - כאשר החשוד קטין. יש לזכור כי לפי סעיף 14 לחוק הנוער (שפיטה), ענישה ודרכי טיפול, התשל"א – 1971, אין להעמיד קטין לדין אם עברה שנה מיום ביצוע העבירה, אלא בהסכמת היועץ המשפטי לממשלה. מעבר למסגרת זמנים זו, יש לפעול לקידום הטיפול בתיקו של חשוד קטין במהירות, בשל גילו הצעיר והרצון לבחון אפיקי שיקום. יש חשיבות רבה להקפדה על הבאתו לדין של קטין בהקדם ככל האפשר. הדבר מבטא את השקפת המחוקק ביחס לעבירות המבוצעות על-ידי אדם צעיר, בעת גידולו והתבגרותו.
- ג. **השלמת חקירה** - כאשר יש מקום להניח, על יסוד בדיקה ראשונית של התיק או על יסוד מידע שנתקבל בדרך אחרת, כי הפרקליטות תחזיר את התיק למשטרה או לרשות חוקרת אחרת לצורך השלמת חקירה, יש חשיבות שהבקשה להשלמה תתבקש סמוך ככל האפשר למועד שבו הועבר התיק על ידי המשטרה, על מנת שלא לגרום לעיכוב נוסף בהמשך.
- ד. **המשך טיפול על-ידי התביעה המשטרית** - כאשר קיימת אפשרות סבירה שפרקליט המחוז יחליט להעביר את התיק להמשך טיפול על-ידי התביעה המשטרית. במקרה זה יש לעשות כל מאמץ כי התיק יוחזר למשטרה לטיפול התביעה תוך פרק זמן של שבועיים ממועד קבלת התיק.
- ה. **הודאת חשוד** - כאשר החשוד מודה בעבירה ויש יסוד להניח כי נוכח הודאה זו, משפטו יוכל להתנהל ולהסתיים במהירות.

ז. נסיבות מיוחדות – כאשר נסיבות מיוחדות הנוגעות לחשוד מצדיקות זאת, כגון, כשהחשוד הוא תושב חוץ והגיע לישראל לשהות קצרה, או שהוא עומד להתגייס לשירות חובה בצבא או לנסוע לתקופה ממושכת לחוץ לארץ, ויש טעם למאמץ מיוחד כדי לסיים את המשפט לפני המועדים האמורים, על מנת למנוע נזקים נוספים לחשוד כתוצאה מהימשכות ההליך.

ז.י. חשש לגרימת נזק מיוחד לחשוד כתוצאה משיהוי נסיבות מיוחדות הגורמות נזק לחשוד – כאשר – ניתן למנות מספר קטגוריות של נסיבות שבהתקיימן ניתן יהיה לראות בחשוד כמי שייגרם לו נזק מיוחד כתוצאה מעיכוב הטיפול בעניינו. הקטגוריות שיימנו להלן אינן בגדר רשימה ממצה: האחת, כאשר החשוד הוא נבחר ציבור והתיק בעניינו נפתח סמוך לפני תקופת בחירות (לרבות בחירות מקדימות);⁷ השנייה, כאשר מדובר בחשוד שהושעה מעבודתו כתוצאה מפתחת החקירה נגדו; השלישית, כאשר הפגיעה בחשוד מסבה נזק לצדדים שלישיים נוספים. כך, למשל, חקירה נגד חשוד המנהל תאגיד או עסק ובו מועסקים עובדים רבים, והחקירה משפיעה על יכולת ההתנהלות של התאגיד או בית העסק, באופן הפוגע גם בפרנסת העובדים. נסיבות מיוחדות הנוגעות לחשוד גורמות לו נזק או סבל יותר מהרגיל, כגון, כאשר אמצעי התקשורת מדווחים על החשוד והתביעה נגדו ויש חשיבות לבידור אשמו בהקדם האפשרי, כאשר מדובר באיש ציבור התקופה שלפני בחירות, כאשר מדובר בעובד המושעה מעבודתו, כאשר מדובר באיש עסקים והעובדה שהוא חשוד בעבירה פוגעת באופן קשה במיוחד בניהול עסקו.

ז.י. חשש לפגיעה ביכולת ניהול ההליכים כתוצאה משיהוי נזק לניהול המשפט – כאשר השהיית הטיפול עלולה לחבל בניהול המשפט, כגון, למשל: כאשר ידוע כי אחד העדים הוא תושב חוץ ומתכוון לשוב לארצו או ישראלי המתכוון לצאת את הארץ לתקופה ממושכת; כאשר החשוד הוא תושב חוץ ונדע כי הגיע לישראל לשהות קצרה; כאשר נדע כי החשוד עתיד לצאת את הארץ בעתיד הקרוב לפרק זמן ממושך.

ח. עניין ציבורי מיוחד בקידום מהיר של ההליכים – כאשר קיים עניין ציבורי מיוחד בסיום מהיר של ההליכים, כגון, כאשר הוחלט להיאבק באופן נמרץ ומופגן נגד תופעה פלילית מסוימת, המוגדרת לעתים כ"מכת מדינה" על מנת להביא את הדברים לידיעת הציבור ולהרתיע מהמשך התופעה.

לעבר לאמור לעיל, יש לשים לב כי לעתים מתקבל תיק ביחידת תביעה מסוימת ונדרש לנתב את התיק בין גורמים שונים על מנת להכריע סופית בעניינו. ניתן למנות מספר דוגמאות למצבים אלה: האחת, כאשר תיק מתקבל בפרקליטות, ופרקליט המחוז מחליט להעבירו לתביעה המשטרתית לצורך המשך הטיפול בו (למשל מכוח סמכותו לפי סעיף 60(ד) לחוק סדר הדין הפלילי); השנייה,

⁷ פירוט נרחב של השיקולים בנוגע לפתיחה בחקירה ומדיניות התביעה לגבי נבחר ציבור סמוך לתקופת בחירות מופיע בהנחיות היועץ המשפטי לממשלה 1.1913 "מדיניות התביעה והאכיפה לפני הבחירות לכנסת ולרשויות המקומיות" (דצמבר 2005).

לאשר תיק מתקבל בפרקליטות, ומעיון ראשוני ברור שעל התיק להישלח להשלמות חקירה טכנית במהותו; השלישית, כאשר תיק מסוים מצריך שורה של אישורים פנימיים בפרקליטות לצורך הגשת כתב-אישום (כגון תיק בגין עבירות ביטחון שמצריך אישור של היועץ המשפטי לממשלה, או גורם אחר שאליו האציל את סמכותו, לצורך העמדתו לדיון). בכל אחד מן המצבים האלה, יש להקפיד קצמם את פרקי הזמן עד לביצוע הניתוב כאמור.

3. משך הזמן ממסירת תיק החקירה ועד לקבלת החלטת התובע

א. פרקי זמן הקצובים לטיפול התיבעה בתיקים –

(1) התובע האחראי על החלטה בתיק חקירה יפעל לגיבוש ההחלטה בדבר החשד נגד חשוד מסוים ופתיחה בהליכים פליליים בהקדם האפשרי ובמסגרת פרקי הזמן המרביים הקבועים בהנחיה זו ובשים לב לסולם העדיפויות שנקבע כאמור בסעיף **ברק. 3-2** לעיל.

בקביעת פרקי הזמן המרביים החלטת תובע הקבועים בהנחיה זו ישנה רלוונטיות לחומרת העבירה וכן לסוג העבירה אשר נוכח מורכבותן מצדיקות קביעת פרק זמן ארוך יותר לשם גיבוש ההחלטה בדבר הטיפול בתיבעה, דוגמת עבירות כלכליות מורכבות ועבירות שחיתות, המנויות בתוספת ראשונה א' ובתוספת ראשונה ג' לחוק **סדר הדיון הפלילי**.

(2) ככלל, **התיבעה תגבש את החלטתה הסופית ייתן תובע החלטתו** בעניין תיק חקירה מסוים לא יאוחר מפרקי זמן- **אלה**:

(א) בעבירות מסוג חטא יש לפעול לסיום הטיפול בתיק בתוך **חצי שנה חודשים**.

(ב) בעבירות מסוג עוון שאינה מנויה בתוספת הראשונה א' ובתוספת ראשונה ג' לחוק יש לפעול לסיום הטיפול בתיק בתוך **12 חודשים**.

(ג) בעבירות מסוג פשע שדין עד עשר שנות מאסר ובעבירות מיוחדות מסוג עוון, המנויה בתוספת הראשונה א' לחוק או בתוספת ראשונה ג', יש לפעול לסיום הטיפול בתיק בתוך **18 חודשים**.

(ד) בעבירות מסוג פשע שדין עשר שנות מאסר ומעלה יש לפעול לסיום הטיפול בתיק בתוך **30 חודשים**.

(ה) בעבירת רצח יש לפעול לסיום הטיפול בתיק **בתוך** ...

Commented [HV11]: בהערת השוליים מובא פסק-דין בקשר להתיישנות, ולא לזמני טיפול, והוא משנת 1963. כמו כן מאזכרים את הנחיות התובע הכללי באנגליה, ללא מראה מקום. לדעתנו יש למחוק את כל הערת השוליים

Commented [HV12]: יצוין כי כיום בהנחיית היועץ, נקבע לגבי עבירות של 10 שנות מאסר ומעלה כי יש לפעול לסיום הטיפול בתיק תוך 24 חודשים. יש כאן הארכה ל-30 חודשים, אולם מצד שני כעת זמני הטיפול הופכים למחייבים יותר, שכן חריגה מהם לא מאפשרת להגיש כתב-אישום ללא הסכמה אישית של היועץ. בהקשר זה צריך להכריע האם הפיכת הנחיית היועץ למחייבת יותר – לא מצריכה להאריך את זמני הטיפול גם בעבירות הקלות יותר. אבקש להשאיר הערה זו – שמומי יבחן את הדברים הנראה לכם סביר.

Commented [YR13]: פרקליטות-אנא השלימו פרק הזמן התייחסות גבי: יש לקבוע מה צריך להיות פרק הזמן לטיפול בעבירת רצח בהתחשב בכל שאין התיישנות כלל על עבירות רצח. לא נרצה להביא למצב שבו פרקי הזמן מוגבלים כך שבחוק התקופות לא ניתן יהיה לטפל בתיק רצח על אף שלא תחול לגביו התיישנות התייחסות חיים: כיוון שאלה תיקי מעצר, לא בטוח דווקא שמבחינת זמן טיפול צריך לתת יותר. ממילא אם התיק לא בשל, ניתן יהיה לשולחו להשלמות חקירה. מצד שני, נקבע בחוק שאין התיישנות על רצח, אז נראה מוזר שפתאום זמן הטיפול הוא שוביל למניעת האפשרות להגיש כתב-אישום בעבירה זו. יש להעביר למומי לקבלת התייחסות/החלטה

* בעניין זה ראה לדוגמה דבריו של כב' השופט זילברג בע"פ 290/63 (ענין נאשף נ' מדינת ישראל, פ"ד יח(2), 570), המתייחסים אמנם לתקופת ההתיישנות, אך הם רלוונטיים גם לעניינו. "סוג עבירות... ראוי אף הוא... לתקופת התיישנות ארוכה. כוונתי לעבירות המתקראות 'עבירות הצווארון הלבן, שניקרו בעייתם היא לא בטלת העונש, אלא בנילו העבירה... בעבירות כלכליות מוטות ומסובכות מסוג זה, תקופת האינקובציה, היינו הזמן העובר למן ביצוע העבירה ועד גילויה על ידי התביעה הכללית היא ארוכה, ואם תקופת התיישנותה קצרה תהיה, קיימת הסכנה, כי עד שהעבירה תצא לאור העולם היא תמות בהסתר מרוב דקנה והתיישנותה ואם אמר זאת בלשוננו הפיוטית כבוד השופט זילברג בשנת 1963, קל וחומר בימינו שבו עבירות מסוג זה הפכו מתחכמות ומורכבות וחובקות עולם – פי כמה".
וכן ראה לעניין זה הנחיות התובע הכללי באנגליה שם נמנה הטעם של עבירה מורכבת, שחקירתה הייתה ממושכת באחד הטעמים שלא להתחשב בזמן הממושך של החקירה כשיקול בהחלטה אם להגיש כתב אישום.

מניין התקופות המצוינות לעיל יחל ביום מועד קליטת התיק ביחידת התביעה ועד למועד קבלת החלטת התביעה הסופית התובע בדבר העמדה לדין או סגירת תיק, לפי סעיף 62 לחוק סדר הדין הפלילי, או עד למועד החתימה על הסדר מותנה, לפי סימן א'1 לפרק ד' לחוק סדר הדין הפלילי. (נוסח משולב), התשס"ב-1982 (להלן – חוק סדר הדין הפלילי).

חריגה מפרקי הזמן הקצובים לטיפול התביעה בתיקים – תוך דיווח לפרקליט המחוז ולראש יחידת התביעות הארכת משך זמן טיפול התביעה – עילות שאינן נובעות מהתנהלות רשיונת התביעה

הימשכות ההליכים עד להגשת כתב אישום או עד לקבלת החלטה בדבר סגירת התיק אינה בהכרח תוצאה של התנהלות של רשות התביעה. לעתים לא ניתן לגבש החלטה בתיק מטעמים שאינם תלויים בתביעה. למשל, מקרה בו הוגשה בקשה לשימוע או בקשה לערר. המחוקק התייחס במפורש למקרים אלו וקבע בסעיף 9(ג)(3) כי ישנה אפשרות להארכת התקופות במקרים של הוצאת תעודת חיסיון, השלמת חקירה, השלמת הליך שימוע, קבלת החלטה בעניין ערה שהוגש לפי סעיף 64 או לשם המתנה להחלטת המחלקה לחקירת שוטרים בעניין תלונה שהוגשה אליה על ביצוע עבירה הקשורה לאותה פרשה. במקרים אלו, ניתנה הסמכות לפרקליט מחוז להארכת התקופות אם סבר כי קיים אינטרס ציבורי להארכת תקופות אלו לשם השלמת ההליכים המפורטים לעיל.

במקרים אחרים ישנה מניעה אובייקטיבית, חוקית או אחרת, בנייה לא ניתן לגבש החלטה בדבר הגשת כתב אישום, כגון חסינות או חוסר יכולת לראיין עד מרכזי בגלל היותו מחוץ לישראל או עקב מוצבו הרפואי או הנפשי או בשל כך שלא ניתן לאתר. בנוסף, יתכנו נימוקים נוספים שבגינם לא עלה בידי תובע להשלים את ההחלטה בתיק תוך המועד האמור.

להלן רשימה של פרקי זמן שלא ימנו במסגרת פרקי הזמן המרביים המנויים בפסקה א' של סעיף זה, ויחשבו כמצדדיקים את הארכת פרק הזמן האמור בפסקה. מכאן, שבהתקיים הנסיבות המפורטות להלן, לא יידרש התובע לקבל את אישורו של פרקליט המחוז מראש בשל חריגה מזמני הטיפול הקבועים לעיל בסעיף א', אך יידרש לדווח על כך לפרקליט המחוז בלבד.

להלן פירוט אלה הנסיבות שבהתקיים אחת מהן, או יותר, ניהול חרוג מפרקי הזמן הקצובים לטיפול התביעה בתיקים, תוך דיווח לפרקליט המחוז או ראש יחידת התביעות, או מי שהם הסמיכו לכך. וזאת למשך פרק זמן של 6 חודשים: פ- רק הזמן שבו עוכב הטיפול בתיק לא ימנה במסגרת זמני הטיפול הקבועים בהנחיה זו.

(1) השלמת חקירה.

(2) הוצאת תעודת חיסיון.

(3) התקופה שממועד הגשת בקשה לשימוע על פי סעיף 60 לחוק סדר הדין הפלילי ועד למועד האחרון של החלטה בשימוע או התקופה שממועד ההודעה לחשוד על אפשרות הגשת בקשה

Commented [AE14]: למיטב הבנתי, סעיף 9(ג)(3) מתייחס במישרין להארכת תקופת ההתיישנות, ולא מתייחס במישרין להארכת תקופת הטיפול. אכן זה נראה נכון וקוהרנטי "לגזור" מתוך סעיף החוק החדש גם את העילות שבהתקיימן לא תימנה תקופת ההתיישנות (ואולי גם – יהיה צורך באישור של פרקליט המחוז).

Commented [AE15]: תוספת בעקבות שיחת הועידה

Commented [HV16]: לתשומת לב מיוחדת של מומי, על רקע הביקורת של נתי"מ בעניין פיקוח על השלמות חקירה.

לשימוע עד למועד האחרון לקיום השימוע, על פי כל דין, ובלבד שפרק הזמן לא יעלה על חצי שנה.

(4)(2) פרק הזמן שנדרש לצורך משא ומתן בין התביעה לבין החשוד לסגירת תיק בהסדר מותנה, לפי סעיף 67א לחוק סדר הדין הפלילי.

(5) המתנה להחלטה- של המחלקה לחקירות שוטרים בעניין תלונה שהוגשה אליה על ביצוע עבירה הקשורה לאותה פרשה.

(6)(3) פרק הזמן שבו לא ניתן לחקור חשוד או להגיש נגדו כתב אישום, בשל חסינות הנתונה לו לפי כל דין.

(7)(4) פרק הזמן שבו נבצר ממשטרת ישראל או מרשות חוקרת אחרת או מרשויות התביעה, לפי העניין, להשלים את החקירה או לגבש החלטה בעניין העמדה לדין, בשל הגשת בקשה לעזרה משפטית או לסיוע משפטי ממדינה אחרת לצורך הליכי החקירה או ההעמדה לדין, לפי חוק עזרה משפטית בין מדינות, התשנ"ח-1998, או לפי דין אחר.

(8) החשוד או עד מרכזי נמצא מחוץ לישראל או שלא ניתן לאתרו אף לאחר שהרשויות פעלו בשקידה סבירה כדי לאתר.

(9) החשוד מתחמק מהליכי חקירה או העמדה לדין.

(10) מצבו הרפואי או הנפשי של החשוד או של עד מרכזי אינו מאפשר לקיים הליכי חקירה או העמדה לדין.

(11) פרק הזמן שבו נבצר ממשטרת ישראל, מרשות חוקרת אחרת או מרשויות התביעה, לפי העניין, להשלים את החקירה או לגבש החלטה בעניין העמדה לדין, בשל הליכים משפטיים שנוקט החשוד.

על התובע החורג מזמן הטיפול הקצוב לתיק לתעד את דבר החריגה בתרשומת, תוך פירוט הטעמים לכך, ולוודא את העברת הדיווח לפרקליט המחוז או לראש יחידת התביעות, סמוך לתום התקופה הקצובה לטיפול בתיק כאמור לעיל בסעיף 3(א) להנחיה זו. באחריות פרקליט המחוז או ראש יחידת התביעות לנהל בקרה ומעקב אחר חריגות אלה מלוחות הזמנים, בהתאם לדיווחים אשר הועברו אליו.

יודגש, כי במקרה שבו לא עמד התובע בחובת הדיווח לפרקליט המחוז או לראש יחידת התביעות, או מי שהסמיכו לכך, במועד המתאימם לתום התקופה הקצובה לטיפול בתיק, יידרש התובע לאישורו בדיעבד של פרקליט המחוז או ראש יחידת התביעות, או מי שהסמיכו לכך, לשם הארכת זמן הטיפול בתיק, וזאת בהתאם להסדר הקבוע להלן בפרק 3(ג) להנחיה זו.

על אף האמור, יודגש כי פרק הזמן שמיום חתימת הסדר מותנה לפי סימן א'1 לפרק ד' לחוק סדר הדין הפלילי ועד לתום התקופה שנקבעה לקיום תנאי ההסדר- **כאמור באותו סימן**, או עד לאי-קיום תנאי מתנאי ההסדר על ידי החשוד, או עד שהתגלה כי ההסדר הושג במרמה – אינו מחייב דיווח או אישור של פרקליט המחוז או ראש יחידת התביעות, אף אם יהיה בו כדי להביא לחריגה מפרקי הזמן הקצובים לטיפול בתיק החקירה. **הכפוף בהוראות סעיף 67 לחוק סדר הדין הפלילי.**

Formatted: Font: Bold, Complex Script Font: Bold

Formatted: Font: Bold, Complex Script Font: Bold

Commented [AE17]: חיים, זו תוספת שהוספתי בעקבות שיחת הועידה – במקרה שבו לא היה דיווח במועד, "עוברים" לפרק ג'.

Formatted: List Paragraph, Indent: Before: 0.41"

– בכפוף לחובת הדיווח כמפורט בסעיף 4, ובלבד שהרשויות פעלו בשקיפה סבירה להשלמת ההליכים בדרכים אחרות. כפי שנקבעו בסעיף 9(ג2) לחוק המתוקן.

חריגה נוספת מפרקי הזמן הקצובים לטיפול התביעה בתיקים – אישור מראש של פרקליט המחוז או ראש יחידת התביעות

Formatted: Indent: Hanging: 0.16", Tab stops: 0.75", List tab

Formatted: List Paragraph, Indent: Before: 0.41"

Commented [AE18]: תוספת בעקבות שיחת הועידה

פרקליט המחוז או ראש יחידת התביעות, או מי שהם הסמיכו לכך, רשאי להאריך את התקופה הקצובה לטיפול בתיק החקירה שביחידתו ב-6 חודשים נוספים לכל היותר, מעבר לתקופת החריגה המנויה בסעיף ב' לעיל, ועל בסיס הנסיבות המנויות בסעיף ב' לעיל.

Commented [AE19]: תוספת בעקבות שיחת הועידה

נוסף על כך, רשאי פרקליט המחוז או ראש יחידת התביעות, או מי שהם הסמיכו לכך, להאריך את התקופה הקצובה לטיפול בתיק החקירה שביחידתו ב-6 חודשים נוספים לכל היותר, מעבר לתקופות המנויות בסעיף א' לעיל, ואף אם לא התקיימו הנסיבות המנויות בסעיף ב' לעיל, וזאת אם מצא כי קיימים טעמים מיוחדים המצדיקים הארכה כאמור, לדוגמה בשל סוג העבירה הנחקרת ונסיבות ביצועה, מורכבות התיק, היקף חומר החקירה שנאסף בו.

אישור פרקליט המחוז או ראש יחידת התביעות יתועד בתרשומת בתיק, ויניתן על בסיס בקשה מראש בכתב של התובע המטפל (או הגורם הממונה עליו). בקשת התובע תועבר זמן מספיק בסמוך לפני תום התקופה שמעבר לה נדרש אישורו של פרקליט המחוז או ראש יחידת התביעות. להלן רשימה של פרקי זמן אשר נדרש אישורו של פרקליט המחוז מראש, כדי לאפשר חריגה ממועדי הטיפול הקבועים בהנחיה זו. באחריות פרקליט המחוז או ראש יחידת התביעות לנהל בקרה ומעקב אחר חריגות אלה מלוחות הזמנים, בהתאם לאישורים אשר העניק.

Formatted: Font: Bold, Complex Script Font: Bold

לידגש, כי במקרה שבו לא ניתן אישורו של פרקליט המחוז או של ראש יחידת התביעות, או מי שהסמיכו לכך, לפני תום תקופת החריגה הראשונה מן התקופה הקצובה לטיפול בתיק (קרי תקופה המנויה לעיל בפרק 3(ב)), יידרש התובע לאישורו בדיעבד של במועד המתאים, יידרש התובע לאישורו של המשנה לפרקליט המדינה (עניינים פליליים) לשם הארכת זמן הטיפול בתיק, וזאת בהתאם להסדר הקבוע להלן בפרק 3(ד) להנחיה זו.

Commented [AE20]: חיים, זו תוספת שהוספתי בעקבות שיחת הועידה – במקרה שבו לא היה אישור במועד, "עוברים" לפרק ד'.

באחריות פרקליט המחוז לנהל בקרה ומעקב אחר חריגות אלה מלוחות הזמנים, בהתאם לדיווחים אשר הועברו אליו.

(א) החשוד נמצא מחוץ לישראל או שלא ניתן לאתר או לאחר שהרשויות פעלו בשקיפה סבירה כדי לאתר;

(ב) החשוד מתחמק מהליכי החקירה או העמדה לדין;

(ג) מצבו הרפואי או הנפשי של החשוד או של עד מרכזי אינו מאפשר לקיים הליכי חקירה או העמדה לדין;

(ד) עד מרכזי נמצא מחוץ לישראל או שלא ניתן לאתר או לאחר שהרשויות פעלו בשקידה סבירה כדי לאתר, ומתקיים אחד מאלה:
 (1) יש יסוד להניח שהדבר נובע מפעולות שנקט החשוד או מי מטעמו,
 (2) הליכי החקירה או ההעמדה לדין הם בעיברה המנויה בפרטים (2) או (3) בתוספת הראשונה ב',
 (3) הליכי החקירה או ההעמדה לדין הם בפשע שדינו שבע שנות מאסר ומעלה, ובלבד שפרק הזמן שלא יובא בחשבון לפי פסקת משנה זו לא יעלה על שלוש שנים.

(2) פרק הזמן שבו נבצר ממשטרת ישראל או מרשות חוקרת אחרת או מרשויות התביעה, לפי העניין, להשלים את החקירה או לגבש החלטה בעניין העמדה לדין, בשל הגשת בקשה לעזרה משפטית או לסיוע משפטי ממדינה אחרת לצורך הליכי החקירה או ההעמדה לדין, לפי חוק עזרה משפטית בין מדינות, התשנ"ח-1988, או לפי דין אחר, פרק הזמן לפי פסקה זו לא יעלה על התקופה שממועד הגשת הבקשה ועד לביצועה או דחייתה בידי המדינה האחרת.

(3) פרק הזמן שבו נבצר ממשטרת ישראל או מרשות חוקרת אחרת או מרשויות התביעה, לפי העניין, להשלים את החקירה או לגבש החלטה בעניין העמדה לדין, בשל הליכים משפטיים שנוקט החשוד;

(4) פרק הזמן שבו לא ניתן לחקור חשוד או להגיש נגדו כתב אישום, בשל חסינות הנתונה לו לפי כל דין,

(5) פרק הזמן שמיום חתימת הסדר מותנה עד תום התקופה שנקבעה לקיום תנאי ההסדר כאמור או עד לאי קיום תנאי מתנאי ההסדר על ידי החשוד או עד שהתגלה כי ההסדר הושג במרמה (כמפורט בסעיף 67 לחוק סדר הדין הפלילי).

(6) התקופה שממועד החתימה על הסדר מותנה, ועד להתרחשות אחד מהבאים (כמפורט בסעיף 67 לחוק סדר הדין הפלילי).

1) קיום מלוא התנאים על ידי החשוד כפי שהוסכם בהסדר

2) אי קיום תנאי מתנאי ההסדר על ידי החשוד

3) התגלה כי ההסדר עם החשוד הושג במרמה

ז. חריגה מפרקי הזמן הקצובים לטיפול התביעה בתיקים – אישור המשנה לפרקליט המדינה

(עניינים פליליים) היועץ המשפטי לממשלה או מי שהוסמך לכך על-ידי

המשנה לפרקליט המדינה (עניינים פליליים) היועץ המשפטי לממשלה, או מי שהוסמך לכך על-ידי רשאי להאריך את התקופות הקצובות לטיפול בתיק חקירה מעבר לתקופת החריגה המנויה בסעיף ג' לעיל, וזאת לפרק זמן נוסף של 6 חודשים לכל היותר. המשנה לפרקליט המדינה (עניינים פליליים) היועץ המשפטי לממשלה, או מי שהוסמך על-ידי, רשאי לשוב ולהאריך תקופה זו מעת לעת, עד לתקופת הארכה כוללת לפי סעיף זה אשר לא תעלה על 18 חודשים.

Formatted: Normal, Indent: Before: 0.16", No bullets or numbering

Formatted: Indent: Before: 0.16"

Commented [AE21]: שינוי בעקבות שיחת הוועדה (ושינויים מתאימים בהמשך נוסח הסעיף)

בקשה לקבלת אישור המשנה לפרקליט המדינה (עניינים פליליים) היועץ המשפטי לממשלה, או מי שהוסמך לכך על-ידי, תועבר באמצעות פרקליט המחוז או ראש יחידת התביעות, זמן מספיק בסמוך לתום התקופה אשר מעבר לה נדרש האישור. בבקשה יפורטו הטעמים להארכה המבוקשת, יצוינו הפעולות שבוצעו בידי התביעה עד כה וכן תימסר הערכת זמן לסיום הטיפול בתיק.

יצוין שוב, כי כאשר התיק שבגיניו נדרש אישורו של המשנה לפרקליט המדינה (עניינים פליליים) נוגע לתיק, שבו יידרש אישורו של היועץ המשפטי לממשלה לצורך העמדה לדין של הנאשם (בין מכוח חוק ובין מכוח הנחיית היועץ המשפטי לממשלה), או כאשר התיק בו מדובר מעורר עניין ציבורי מיוחד אחר – יעביר המשנה לפרקליט המדינה (עניינים פליליים) את ההכרעה בשאלת ההארכה הנוספת לידי היועץ המשפטי לממשלה או פרקליט המדינה לפי העניין.

א. מניין פרק הזמן לטיפול התביעה בתיקים עם מספר חשודים או מספר עבירות

במקרים בהם קשורים מספר חשודים באותה פרשייה, הרי שהמסכת העובדתית הנדרשת לבירורן רחבה יותר ולפיכך הזמן הנדרש לבירור על-ידי רשויות התביעה מתארך אף הוא, כך גם כאשר עבירות שונות בוצעו על ידי אותו אדם. משכך, כאשר נוהלה חקירה נגד מספר חשודים באותו תיק חקירה, בעבירות שונות הקשורות באותה פרשה, או במקרים בהם נוהל נגד אותו חשוד חקירה במספר עבירות במסגרת אותו תיק תימנה התקופה למתן החלטת התובע התביעה לפי פרק הזמן הקבוע ביחס העבירה החמורה יותר באותו תיק. ניתן להקיש, בהקשרנו זה, מן הקבוע וכך קובע בעניין זה, לעניין תקופות ההתיישנות, בסעיף 9(ג) (5) לחוק המתקוקסדר הדין הפלילי לעניין מניין תקופות ההתיישנות:

"(5) התנהלה חקירה נגד כמה חשודים באותו תיק חקירה, בעבירות שונות הקשורות לאותה פרשה, תימנה התקופה הנוספת לגבי עבירות אלה שהן מסוג פשע או עוון, לפי העבירה החמורה מביניהן.

ב. הארכת תקופות ההתיישנות –

חשיבות התביעה יפעלו לקיצור משך זמן הטיפול בתיק וגיבוש ההחלטה בדבר העמדה לדין או סגירת התיק, ולא למעלה מפרקי הזמן המירביים הקבועים בחוק ובהנחיה זו. סעיף 9(ג) לחוק המתוקן קובע כדלקמן:

על מנת לעקוב אחר יישום ההנחיות נקבע מנגנון פיקוח ובקרה, המחייב אישור של פרקליט המחוז או של ראש יחידת התביעות או סגנו, בהתאמה בכל מקרה של חריגה מן המועד הקבוע בסעיף 3 (א) לעיל, וזאת גם אם התקיימו התנאים שיכולים הצדיק זאת, כמפורט בסעיף 3(א).

Commented [HV22]: כל פרק זה – נמוך והכנסנו את עיקריו לתוך הפרקים הקודמים

Commented [AE23]: זה לא ציטוט של סעיף 9(ג) אלא של סעיף 4 להנחיית היועץ, בנוסחה הקודם

לא קיבל תובע החלטה כאמור תוך התקופה האמורה בסעיף 3(א), עקב אחת העילות המנויות בסעיף 3(ב), יתעד התובע עובדה זו בכתב תוך פירוט הסיבות לכך, ויעביר הדיווח לפרקליט המחוז או לראש יחידת התביעות או סגנו, לפי העניין סמוך לתום המועד האמור בסעיף 3(א), וכך ידווח על התקדמות הטיפול בתיק אחת לשנה עד לקבלת החלטה בתיק, ויפעל בעניין זה על פי הנחיית פרקליט המחוז או ראש יחידת התביעות או סגנו, לפי העניין.

לא קיבל תובע החלטה כאמור תוך התקופה האמורה בפסקה 3(א) מטעמים אחרים מאלה המנויים בסעיף 3(ב), יפרט סמוך לתום התקופה האמורה בסעיף 3(א) את הסיבות לעיכוב. מצא פרקליט המחוז או ראש יחידת התביעות או סגנו, לפי העניין, כי קיימים טעמים מיוחדים אחרים המצדיקים הארכת התקופה האמורה בפסקה 3(א), לרבות בשל סוג העבירה הנחקרת ונסיבות ביצועה, מורכבות התיק היקף חומר הראיות שנטאף בו וכיוצא באלה, רשאי הוא לאשר הארכת התקופה כאמור בסעיף קטן ג.

לא הועבר התיק מהפרקליטות לטיפול התביעה המשטרתית בתוך פרק זמן של שבועיים ממועד קבלת התיק בפרקליטות, רשאי ראש יחידת התביעות להביא זאת בחשבון במסגרת שיקוליו להארכת התקופה.

4) ראש אגף החקירות והמודיעין במשטרת ישראל (בסעיף זה – ראש אגף החקירות) או מי שממלא תפקיד דומה ברשות חוקרת אחרת רשאי להאריך את התקופה הנוספת בשישה חודשים אם סבר כי קיים אינטרס ציבורי להארכת תקופה זו.

פרקליט המחוז או ראש יחידת התביעות או סגנו, שדווח לו על הארכת תקופה עקב העילות האמורות בסעיף 3(א) או שאישר את הארכת התקופה כאמור בסעיף זה, ינהל מעקב שוטף אחר קבלת החלטה בתיק, על מנת להבטיח השלמת הטיפול בתיק תוך פרק הזמן הקצר ביותר האפשרי.

נספח א – נוסח סעיף 9 לחוק כפי שתוקן בשנת 2019

9. (א) באין הוראה אחרת לענין זה בחוק אחר, אין להעמיד אדם לדין בשל עבירה אם עברו מיום ביצועה –

- (1) בפשע שדינו מיתה או מאסר עולם – שלושים שנים;
- (א1) בפשע שדינו שבע שנות מאסר ומעלה, והוא עבירה המנויה בתוספת ראשונה ב' – 15 שנים;
- (2) בפשע אחר – עשר שנים;
- (3) בעוון – חמש שנים;
- (4) בחטא – שנה אחת.

(א1) על אף האמור בסעיף קטן (א), ניתן להעמיד אדם לדין בשל עבירה כאמור בפסקה (א1) של אותו סעיף קטן, אם בחלוף 15 שנים מיום ביצוע העבירה טרם אותר החשוד ובידי הרשות החוקרת יש ראיה המהווה אמצעי זיהוי ביומטרי המפורט בתוספת הראשונה ד', שיש יסוד סביר להניח שיש בה כדי להוכיח את זהות החשוד או את הקשר בין החשוד לביצוע העבירה – ובלבד

שלא עברו 23 שנים מיום ביצוע העבירה; בסעיף קטן זה, "ביומטרי" – מאפיין אנושי פיזיולוגי ייחודי, הניתן למדידה ממוחשבת.

(2) הסמכות להאריך את תקופת ההתיישנות לפי הוראות סעיף קטן (ג)(2) עד (4) יהולו על התקופה האמורה בפסקה (1).

(ב) בעבירות לפי החוק בדבר מניעתו וענישתו של הפשע השמדת עם, תש"י-1950, ולפי החוק לעשיית דין בנאצים ובעוזריהם, תש"י-1950 – אין התיישנות.

(1ב)

(1) בעבירת רצח ורצח בנסיבות מחמירות לפי סעיפים 300 ו-301א לחוק העונשין – אין התיישנות.

(2) בעבירות ניסיון לרצח לפי סעיף 305 לחוק העונשין, התשל"ז-1977, ובעבירה של קשר לפי סעיף 499 לחוק האמור לעבור עבירה כאמור או עבירת רצח ורצח בנסיבות מחמירות כאמור בפסקה (1), שבוצעו כלפי מי שניהן כראש הממשלה בעת ביצוע העבירה – אין התיישנות.

(ג) (1) בעבירה מסוג פשע או עוון, אשר בתוך התקופות האמורות בסעיף קטן (א) נערכה לגביה חקירה על פי חיקוק, יתחיל מניין התקופות האמורות ביום ההליך האחרון בחקירה, ובלבד שלא תוארך בשל כך תקופת ההתיישנות מעבר לאמור בסעיף קטן (א) בתקופה העולה על המפורט להלן, לפי העניין (בסעיף זה – התקופה הנוספת):

(א) בעבירה מסוג פשע שדינו מיתה או מאסר עולם – חמש שנים;

(ב) בעבירה מסוג פשע, ובעבירה מסוג עוון המנויה בתוספת הראשונה א' או בתוספת הראשונה ג' – שלוש שנים;

(ג) בעבירה מסוג עוון שאינה מנויה בתוספת הראשונה א' ובתוספת הראשונה ג' – שנתיים.

(2) ראש אגף החקירות והמודיעין במשטרת ישראל (בסעיף זה – ראש אגף החקירות) או מי שממלא תפקיד דומה ברשות חוקרת אחרת רשאי להאריך את התקופה הנוספת בשישה חודשים אם סבר כי קיים אינטרס ציבורי להארכת תקופה זו.

(3) פרקליט מחוז או מי שממלא תפקיד דומה ברשות תביעה אחרת, ראש ענף חקירות במחוז או מי שממלא תפקיד דומה ברשות חוקרת אחרת, לפי העניין, רשאי להאריך את התקופה הנוספת, לרבות לאחר הארכתה לפי פסקה (2), אם סבר כי קיים אינטרס ציבורי להאריך את התקופה בפרק זמן נוסף הנדרש לשם השלמת חקירה, הוצאת תעודת חיסיון, השלמת הליך שימוע, קבלת החלטה בעניין ערר שהוגש לפי סעיף 64 או לשם המתנה להחלטת המחלקה לחקירת שוטרים בעניין תלונה שהוגשה אליה על ביצוע עבירה הקשורה לאותה פרשה; תקופת ההארכה הנוספת לפי פסקה זו לא תעלה במצטבר על –

(א) בעבירה מסוג פשע, ובעבירה מסוג עוון המנויה בתוספת הראשונה א' או בתוספת הראשונה ג' – שנתיים;

(ב) בעבירה מסוג עוון שאינה מנויה בתוספת הראשונה א' ובתוספת הראשונה ג' – שנה.

(4) היועץ המשפטי לממשלה, לבקשת פרקליט מחוז, ראש רשות תביעה אחרת, ראש אגף חקירות או ראש רשות חוקרת אחרת, רשאי להאריך את התקופה הנוספת, לרבות לאחר הארכתה לפי פסקאות (2) ו-(3), אם סבר כי בשל קיומן

של נסיבות מיוחדות שיירשמו קיים אינטרס ציבורי להאריך תקופה זו, ורשאי הוא לשוב ולהאריכה כאמור, מעת לעת, ובלבד שכל תקופת הארכה כאמור לא תעלה על המפורט להלן, לפי העניין, ותקופת ההארכה אל תעלה במצטבר על המפורט להלן, לי העניין:

(א) בעבירה מסוג פשע, ובעבירה מסוג עוון המנויה בתוספת הראשונה א' או בתוספת הראשונה ג' – כל תקופת הארכה לא תעלה על שנה, ותקופת ההארכה לא תעלה במצטבר על חמש שנים;

(ב) בעבירה מסוג עוון שאינה מנויה בתוספת הראשונה א' ובתוספת הראשונה ג' – כל תקופת הארכה לא תעלה על שישה חודשים, ותקופת ההארכה לא תעלה במצטבר על שלוש שנים.

(5) התנהלה חקירה נגד כמה חשודים באותו תיק חקירה, בעבירות שונות הקשורות לאותה פרישה, תימנה התקופה הנוספת לגבי עבירות אלה שהן מסוג פשע או עוון, לפי העבירה החמורה מביניהן.

(1ג) בעבירה מסוג פשע או עוון אשר בתוך התקופות האמורות בסעיפים קטנים (א) או (א1), לפי העניין, או בתוך התקופה הנוספת, הוגש לגביהן כתב אישום או התקיים הליך מטעם בית המשפט, יתחיל מניין התקופות האמורות בסעיף קטן (א) ביום הגשת כתב האישום או ביום ההליך האחרון מטעם בית המשפט, לפי המאוחר.

(2ג) במניין התקופות האמורות בסעיפים קטנים (א) או (א1), לפי העניין, והתקופה הנוספת, לא יובאו בחשבון פרקי הזמן המפורטים להלן:

(1) פרק הזמן שבו נבצר ממשטרת ישראל או מרשות חוקרת אחרת או מרשויות התביעה, לפי העניין, להשלים את החקירה או לגבש החלטה בעניין העמדה לדין, בהתאמה, בשל אחד מאלה, ובלבד שהרשויות פעלו בשקידה סבירה להשלמת החליטים בדרכים אחרות:

(א) החשוד נמצא מחוץ לישראל או שלא ניתן לאתר אף לאחר שהרשויות פעלו בשקידה סבירה כדי לאתר;

(ב) החשוד מתחמק מהליכי החקירה או ההעמדה לדין;

(ג) מצבו הרפואי או הנפשי של החשוד או של עד מרכזי אינו מאפשר לקיים הליכי חקירה או העמדה לדין;

(ד) עד מרכזי נמצא מחוץ לישראל או שלא ניתן לאתר אף לאחר שהרשויות פעלו בשקידה סבירה כדי לאתר, ומתקיים אחד מאלה:

(1) יש יסוד להניח שהדבר נובע מפעולות שנקט החשוד או מי מטעמו;

(2) הליכי החקירה או ההעמדה לדין הם בעבירה המנויה בפרטים (2) או (3) בתוספת הראשונה ב'.

(3) הליכי החקירה או ההעמדה לדין הם בפשע שדינו שבע שנות מאסר ומעלה, ובלבד שפרק הזמן שלא יובא בחשבון לפי פסקת משנה זו לא יעלה על שלוש שנים;

(2) פרק הזמן שבו נבצר ממשטרת ישראל או מרשות חוקרת אחרת או מרשויות התביעה, לפי העניין, להשלים את החקירה או לגבש החלטה בעניין העמדה לדין, בשל הגשת בקשה לעזרה משפטית או לסיוע משפטי ממדינה אחרת לצורך הליכי החקירה או ההעמדה לדין, לפי חוק עזרה משפטית בין מדינות, התשנ"ח-1988, או לפי דין אחר; פרק הזמן לפי

פסקה זו לא יעלה על התקופה שממועד הגשת הבקשה ועד לביצועה או דחייתה בידי המדינה האחרת;

(3) פרק הזמן שבו נבצר ממשטרת ישראל או מרשות חוקרת אחרת או מרשויות התביעה, לפי העניין, להשלים את החקירה או לגבש החלטה בעניין העמדה לדין, בשל הליכים משפטיים שנוקט חשוד;

(4) פרק הזמן שבו לא ניתן לחקור חשוד או להגיש נגדו כתב אישום, בשל חסינות הנתונה לו לפי כל דין;

(5) פרק הזמן שמיום חתימת הסדר לפי סימן א' 1 לפרק ד' עד תום התקופה שנקבעה לקיום תנאי ההסדר כאמור באותו סימן או עד לאי קיום תנאי מתנאי ההסדר על ידי החשוד או עד שהתגלה כי ההסדר הושג במרמה, והכול בכפוף להוראות סעיף 167.

(ד) הוראות סעיפים קטנים (ג) עד (ג2) יחולו על עבירת הסגרה שבשלה הוגשה בקשת הסגרה למדינת ישראל וכל פעולה מהפעולות המפורטות באותם סעיפים קטנים, שנעשתה במדינה המבקשת, תאריך את מנין תקופת ההתיישנות לאותה עבירה לפי סעיף זה, כאילו נעשתה בישראל.

(ה) נחקר אדם בשל עבירות שונות המהוות פרשה אחת, יהיה יום ביצוע העבירה לעניין סעיף זה יום ביצוע העבירה החמורה מהן.

(ו) שר המשפטים, באישור ועדת החוקה חוק ומפשט של הכנסת, רשאי, בצו, לשנות את התוספת הראשונה ב', התוספת הראשונה ג' והתוספת הראשונה ד'.